

šli v cerkev. Med mladinskim krdelom je bil deček, po imenu Rembert, škofu prav posebno všeč zaradi modrega, tihega in vzornega vedenja po poti v cerkev. Sveti škof je šel za otroki tudi v hišo božjo. Tu vidi, kako gre Rembert pobožno pred veliki oltar in pozdravi poln spoštovanja najsvetejši Zakrament; kako se nato zopet mirno vrne na svoj prostor ter pobožno opravlja svoje molitve in ima vedno oči uprte v mašnika pri oltarju. Vsled tega vzame sveti škof malega dečka k sebi in ga vzgoji za mašnika. Po smrti sv. Anžgarja je bil Rembert radi obilne učenosti in lepih čednosti izvoljen za nadškofa v Hamburgu.

Polh piše polhu.

Vsak dan, odkar si me zapustil, sem gledal v „pratiko“ in štel dneve, kdaj pride že vendar god sv. Simona in Jude. To sta zavetnika našega poljšjega rodu. Mislil sem si, če do takrat ohranim zdravo kožo, se mi ni treba več bati zanjo. In res, unesel sem jo vsem polharjem.

Čuj, moj dragi bratranec! Saj si ti menda edini še iz naše rodovine. Vse druge je doletela nemila smrt. Marsikaj enakega si že sam izkusil v svojem življenju, vendar morda ne toliko kot jaz. In zato ti pomalem opišem svoje bridke izkušnje.

Kakor veš, smo si bili sosedje. Vi ste stanovali v otlem deblu stare bukve in mi pred njo v prostorni jami. Šest bratcev in sestic nas je bilo. Vas menda eden manj. Na mehkem mahu smo se rodili, ki ga je nanesla skrbna mati v naše zavetišče. Ljubeče nas je dojila. Oče ji je moral donašati živeža. Sama mati ni utegnila. Mnogo smo ji prizadeli. Vedno nas je morala odevati s toplo odejo, da se niso premrazila naša gola telesca. Tisto leto je bilo dosti živeža. Tako je pravil naš oče, ko je prihajal domov s tovorom žira, želoda, lešnikov in lesnik. Dobro nas je živila mati, da smo hitro doraščali.

Neki večer sta šla mati in oče po hrane in sta rekla, da se oglasita tudi pri stricu, o katerem sploh nisem vedel, da ga imamo. To je bilo pri vas. Ko sta se vrnila, smo ju radovedno izpraševali o našem sorodstvu. Pravila sta nam o tebi in o tvojih bratih. Natihoma sem sklenil, precej takrat, da pojdem enkrat do vas.

Drugi večer sta šla oče in mati zopet po živeža. Pustila sta nas same doma. Nista znala za mojo namero. Kmalu za njima jo krenem tudi jaz po temnih hodnikih našega gradišča. Jej, kako mi je zablížčalo v oko, ko sem stopil na prag! Take svetlobe ni bilo v našem stanovanju. Veliko kolo se je svetilo na nebu, in okrog je bilo še mnogo manjših lučic. Ko sem

tako opazoval okolico, pripraskajo še drugi moji bratci in sestrice za mano. Jezno sem jih zadrevil nazaj. A niso marali. Kmalu so bili zopet za mano. Jaz jim jo prasnem izpred nosa na bližnji gaber: Oj, to pa to! Bil sem v vršiču. Polno sladkega živeža je viselo krog mene. Ne bodi len, hitro sem jel hlatasti po zreli gabrovici. Kar naenkrat nekaj zašumi pod mano. Hitro splezam dol po deblu in ojoj! Moj bratec se je zvijal na tleh z zlomljeno nogo. Oče in mati sta tarnala poleg njega. Nemi strahu smo ga pobrali in odnesli v naše stanovanje. A to še ni bilo vse. Tej nesreči se je pridružila še druga, še hujša. Izmanjkalo je tudi ene sestrice tisti večer. Preveč se je bila oddaljila od doma, in kdo ve, kaj jo je ugrabilo. In vsega tega sem bil jaz kriv, ker sem bil doma za variha. Nekaj toplih mi je naložil oče po hrbtu, ker nisem ostal doma.

Skozi temni gozd je jel briti oster mraz, in tudi v naše stanovanje je pritulila včasih mrzla burja. Živeža je bilo vedno manj. Mesto sočnega žira sta nam donašala oče in mati le toplega mahu in listja, ter ga nastiljala po našem bivališču. Duri sta skoraj zamašila in nas vseh se je loteval dremoten spanec. Nesrečni bratec, ki se mu je pa noga precej dobro zazdravila, je prvi zadremal v temnem kotičku. Poleg njega so pospali še drugi trije in starši. Le jaz nisem mogel takoj zaspati. Skrbela me je sestrica, ki je izginila ono usodno noč in se ni več vrnila. Naposled omaga tudi mene zaspanec . . .

Spali smo celo zimo. Že je brstela bukev in gaber nad našim zimoviščem. Solnce je grelo prijetno, ko smo zlezli neko popoldne s starši vun na prosto. Predramil nas je žuboreč potoček, ki je šumno curljal mimo naše hiše. Čudno se je nam to zdelo. Ni ga bilo namreč jeseni. Zato je pa tudi letos kmalu usahnil, ko se je zemlja nekoliko osušila.

Veselo življenje smo imeli potem. Nabirali smo si mladiči že sami živeža. Brezskrbno smo plezali po mogočnih deblih; spuščali se z drevesa na drevo in gugali.

Neko jasno noč, kakor veš, smo prišli k vam na obisk. Takrat sem bil prvič v vašem stanovanju. Čisto drugačno je bilo kot naše. V orjaški rogovili smo se spustili skozi luknjo v žlambor stare bukve. Na dnu ste imeli lično in varno bivališče. Pozno v noč smo kramljali z vami. Naš dobri očka se je poslavljajal od vas s čudnimi besedami. Nisem jih prav umel. Dejal je: Morda se ne vidimo več. Meni ni šlo v glavo, zakaj ne.

Vroči dnevi poletja so minevali. Prihajal je jesenski otožni čas. Naš živež je vedno bolj dozoreval in vsak večer sem ga dobil dositega. Kar zaropoe neko popoldne nekaj pri vhodu v naše stanovanje. Vsi smo se prestrašili. V smrtnem strahu smo se stisnili v najskrivnejši kotiček. Ropotanje je prenehalo. Jaz, ki sem bil vedno najbolj razposajen, smuknem hitro proti vratom, pogledat, kaj je. Ojoj, kako sem se prestrašil. Star mož je sedel pri luknji, ki je držala v našo votlino, ter lepo zadelaval duri. Najprej je obložil vse s kamenjem, in le malo luknjo je pustil za izhod. Pa tudi to je rahlo primašil z mahom. Ko je končal, je vzdahnil: „Tako? Če le pajk ni, bodo jutri moji.“ Pa jaz nisem vedel, kdo.

Zvečer smo šli ponavadi po živeža. Prvi so šli oče. Malo so se ustavili pri vratih, pa porinili, in mah se je odvalil, da smo šli prosto na plen.

Drugi dan smo zopet dremali doma. Nič hudega nismo slutili. A proti večeru zopet nekaj zaškrtla pri vratih. Šlek, se začuje čez nekoliko časa. Nihče ne bi bil ganil v našem zavetju, da se niso jeli oglašati želodci. Naj velja, kar hoče — reko oče in se plazijo oprezno proti vratom. Nestrpnost smo čakali, kaj bode.

Šlek, je zadonelo vnovič po votlini. Groza nas je obšla. Kaj se je pripetilo? Dolgo se ni nobeden upal iti pogledat, kaj je. Vendar je premagala mater skrb, da so šli gledat. Šlek, je brenknilo zopet. Nismo vedeli, kaj to pomeni in zakaj se nista vrnila oče in mati. Bratec z zlomljeno nogo, je imel menda največjo ljubezen do staršev. On je šel prvi pogledat k vratom. Zopet je šleknilo, in ni se vrnil.

Še štirje smo se stiskali v kotiček; a nobeden se ni upal iti pogledat. Drugi dan šele sem šel jaz k vratom. Zaprta so bila. Opazno odpahnem mah, in ni se mi pripetilo nič. Mož je namreč zamašil vhod zato, da se je prepričal, če je nas še kaj notri. In s tem, da smo odrinili mah, smo se izdali. Nato sem poklical še bratce, da smo šli zadné po hrane. Šli smo takrat mimo vašega stanovanja. Pogledal sem noter, pa nikogar ni bilo. Vsega preplašenega sem te dobil v vrhu bukve, kjer si mi pravil žalostno vest o smrti svojih dragih, ki jih je zadela enaka nesreča po zlobni roki, kakor moje starše in bratce.

Kakor veš, nisem hotel iti tisti večer spat v staro stanovanje. Tudi bratcem sem svetoval, naj ne hodijo. A niso me poslušali. Žalostno sva morala gledati z bukve, kako je prišel stari mož, nastavil past najprej pri luknji in potem nasadil na dolge palice čudne zavoječke in jih prislonil na bukove veje. Ta druga nastava je bila za naju. A nisva se dala speljati. Moje bratce pa je zlobnež pobiral drugega za drugim iz pasti. Še več večerov je prišel stari mož, ker je slišal vsako noč najino klestenje, a odhajal je vselej s praznimi samostrinami . . .

Burja je tulila skozi mogočne veje. Tedaj si bil ti že zapustil mojo okolico in se nastanil za tretjim gričem. Premalo je bilo obema živeža. Stari mož je zopet prišel lovit. Sedel je pri ognju in se oziral v gostovejevje ter zdihoval: „Nič ne bo! Nocoj čakam zadnjič. Jutri bo sv. Simon in Juda, in s tem se konča polhanje. Nikdar nisem lovil po godu teh dveh svetnikov.“ Pobral je samostrine, storil križ čez ogenj in šel. Še tisti večer sem šel nazaj v staro stanovanje. Nevarnosti ni bilo več. Nekaj večerov sem še hodil na žir, želod in na gabrovico. A spanec se me loteva, a preden zaspim, ti pošiljam ta list in te vabim: pridi tudi ti v stari žlambor, da se morda drugo leto zopet vidiva.

Mokriški.

